

HÅLLBARHET

78 % UPP – VECKANS AFFÄRERS
HÅLLBARA PORTFÖLJ ÄR EN VINNARE

VECKANS

AFFÄRER

NUMMER 19
25 NOVEMBER 2013

va.se

SVERIGES GRÖNASTE AFFÄRSMAGASIN

ANALYS

Cleantech är årets
stora börsvinnare

DUBBELNATUREN

*Finansmannen och
rymdäventyraren Per Wimmer
investerar i sol och vind – men
varnar för en grön bubbla.*

JÄMSTÄLLDHET

30%-klubben växer
på VA:s 500-lista

INVESTERINGAR

Goldman Sachs: Risk för
bakslag i skräpmatsektorn

Redaktion

E-POST: fornamn.efternamn@va.se
TEL: 08-736 31 00

**CHEFREDAKTÖR &
ANSVARIG UTGIVARE**
Ulfr Skarin

REDAKTIONSCHEF Anna-Stina Atterday
ART DIRECTOR Daniel Låftman
REDAKTÖR Per Olof Lindsten
KONCEPTREDAKTÖR Ulrika Fjällborg

REDAKTIONSASSISTENT/EKONOMI
Ida Näslund
08-736 31 07

PUBLISHER
Claes de Faire

LAYOUT

Madeleine Morton
GRAFISK FORMGIVNING

Rune Ahlström
REPRO

Ari Luostarinen
BILDREDAKTÖR

MEDARBETARE I DETTA NUMMER: Jill Bederoff,
Ulrika Fjällborg, Gunnar Lindstedt,
Emanuel Sidea

KORREKTUR

Fredrik Johansson

WEBBREDAKTION

Viktor Bodelius
WEBBREDAKTÖR

Björn Wallenberg

Renée Ericson

Johanna Björnholm
WEBBMASTER

MARKNAD

Martin Mellgren
CHEF

Maja Florin
KONCEPTCHEF

EVENT

Cicki Lewenhaupt
Nilsson

Annons

MAGASINET & VA.SE

Lars Torndahl
070-770 39 20

Jonas Pettersson
072-387 90 90

KONCEPT

Anna Jandler
070-777 03 94

Johan Gorecki
070-482 82 82
Ylva Lindberg
072-541 20 12

FÖRSÄLJNINGSCHEF

Johan Petersen
070-542 23 68

ORDER & MATERIAL

Thommy Sällberg
08-736 52 33

Veckans Affärer ges ut av Veckans Affärer AB
Medlem i Sveriges Tidskrifter. © Veckans Affärer.

ISSN 0506-4406

TRYCK: Sörmlands Grafiska AB

PRENUMERANTER

Gör dina kundtjänstären den på nätet:
www.kundservice.net

RING: 08-799 63 41 FAXA: 08-28 59 74

Bonnier AB, där Veckans Affärer ingår, äger och förvaltar ett gemensamt, aktuellt register över koncernens kunder. Där säkerställs korrekta leveranser och betalningar. Liksom att du får relevant information, något som är värdefullt för oss och för dig som kund. Registret innehåller namn, personnummer, adress/teleadress, leverans- och betalnings- och inköpsuppgifter om dina produkter. Till dina grundläggande uppgifter på försöksområdesbaserade och statistiskt beräknade profiler med utgångspunkt från din bostadsadress. Profilkriterier för området är utbildning, civilstånd, ålder, boendeform och bostadsortens läge, inkomstnivå, antal barn, resvanor och livsstil. Uppgifterna insamlas från dig, genom dina inköp, eller från annan källa, t.ex. från offentligt tillgängliga register och databaser. Registret uppdateras fortlöpande. Uppgifterna används av företagen i Bonnierkoncernen för att fullgöra rättigheter och förpliktelser (betalning, leverans av produkter, m.m.), och som underlag för statistik och marknadsföring. Uppgifterna analyseras och grupperas inför urval, prioritering och planering av kontakter med dig. Marknadsföringsmaterial kan med stöd av uppgifterna överföras till dig via post, telefon, eller på annat lämpligt sätt (e-post och sms används endast i befintlig relation eller efter samtycke).

Dina personuppgifter kan lämnas ut till samarbetspartners utanför Bonnierkoncernen. Bonnierkoncernen har respekt för dig som kund och du kan känna trygghet för hanteringen av dina personuppgifter. Dessa lämnas aldrig ut för marknadsföring av tvivelaktiga produkter. Personuppgifter sparas under den tid de äger aktualitet och under den tid du har en pågående prenumeration (medlemskap) och för en tid därefter då du kan utnyttja fördelarna med att vara kund i Bonnierkoncernen. Våra kunder väljer ofta att till fördelaktiga villkor teckna sig för nya engagemang efter en tidsuppehåll. Om du vill avsluta kundrelationen helt eller en aktiv prenumeration- eller medlemsperiod är vi tacksamma om du meddelar detta så att vi kan radera dina uppgifter.

Du har rätt att skriftligen utan kostnad begära ett registerutdrag eller rättelse/radering av eventuellt felaktiga uppgifter om dig. Du kan också sparra uppgifterna mot marknadsföring.

BONNIER

VÄLKOMMEN TILL VA HÅLLBARHET 19

MICHAEL RUNNELL/TIT

Lönsam solkraft SID 6

Per Wimmer SID 10

Petra Hedengran SID 16

MICKEL LUNDSTRÖM

”Det har vänt för cleantech, men jag är rädd att många har missat det.”

LEDARE

5 PER OLOF LINDSTEN
Ingenting är omöjligt.

ANALYS

6 COMEBACK FÖR CLEANTECH
Investeringsviljan är tillbaka.

PROFIL

10 PER WIMMER
Grön skeptiker i det blå.

VA 500

16 EN UNIK STYRELSE
Här är de mest jämställda bolagen.

GÄSTKRÖNIKA

22 HUGO SCOTT-GALL
Dåliga vanor är ingen vinnare.

GRÖN SKEPTIKER I DET BLÅ

I väntan på en rymdfärd varnar finansmannen Per Wimmer för en grön bubbla lik den IT-bubbla som sprack omkring år 2000. Han efterlyser mer affärstänk hos de politiker som i hans ögon fortsätter att ösa pengar i gröna idéer på ett närmast religiöst sätt.

AV JILL BEDEROFF

PÅ INVESTMENTBANKEN WIMMER Financials kontor beläget i exklusiva Mayfair i centrala London, är grön energi populärt och det område som näst efter gruvsektorn attraherar flest affärer för **Per Wimmer** och hans anställda.

Energisektorn som helhet med alltifrån gruvor, olja och gas till grön energi, jordbruk och skog, har stått i fokus för Wimmer Financial alltsedan starten för sex år sedan.

Men han är kritisk till hur politikerna hanterar energifrågan.

Är det ingen av dem som ringt dig?

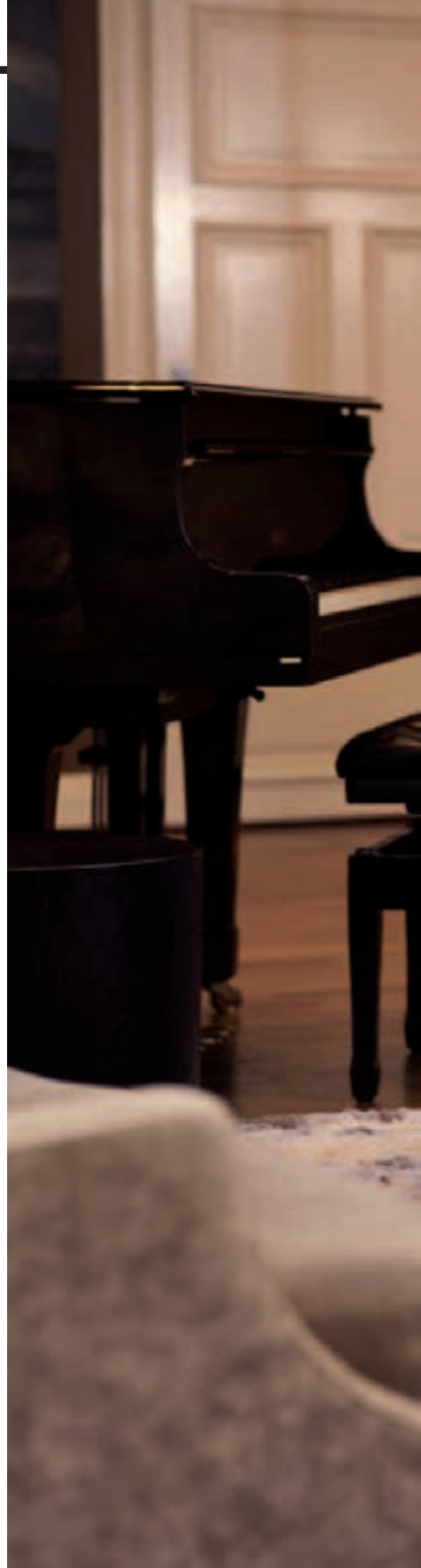
Per Wimmer skrattar åt frågan.

”Nej ingen har ringt. Men min linje är öppen, så det är bara att lyfta luren. De skulle verkligen behöva min hjälp”, säger han och låter så där säljande som bara konsulter kan låta.

Men dansken Per Wimmer är ingen konsult, åtminstone inte i traditionell mening.

Han är finansman. Och hans kunder är inte politiker, utan affärsmän. Affärsmän som behöver finansiera transaktioner i energi- eller fastighetssektorn.

”När jag ser hur statliga policyer på cleantech-området utformas och implementeras konstaterar jag hur mycket kapital som går till spillo. Det skulle kunna göras så mycket mer effektivt om man närmade sig grön energi från ett affärsmäs- →

PER WIMMER

NATIONALITET: Dansk.
FÖDD: 1968 i Slagelse utanför Köpenhamn.
BOR: I London.
GÖR: Driver investmentbanken Wimmer Financial med fokus på energi- och fastighetssektorn.
TJÄNAR: Mycket.
FAMILJ: Ogift. Inga barn.
INTRESSEN: Extremäventyrare. Hoppas bli den förste dansken i rymden inom de kommande arton månaderna.
AKTUELL: Ger ut boken "Den gröna bubblan – hur goda intentioner blev till svindlande spekulation" på Timbro Förlag i början av nästa år.

sigt perspektiv. Som skattebetalare vill jag att mina pengar ska användas på det mest effektiva sättet”, säger han och understryker nogsnamt att han inte är någon motståndare till statliga subventioner per se.

”Statliga subventioner under en period, säg fyra fem år, har jag inget emot men jag vill inte se subventioner som pågår i det oändliga. Det måste också skapas en mycket större stringens och affärsdisciplin kring hur subventionerna allokeras.”

Lika nogsnamt poängterar Per Wimmer att han inte är någon motståndare till grön energi. Inte till lägre utsläpp av koldioxid heller för den delen.

Tvärtom.

”Intresset för energisektorn började egentligen redan året innan då jag började göra egen analys av området och lära mig mer. Med den demografiska utvecklingen i världen var det ingen tvekan om att energi och naturresurser var självklara tillväxtområden. Strukturell tillväxt, prisuppgång och behov av kapital. Som investmentbank är det precis vad man letar efter.”

GRUVSEKTORN HAR WIMMER Financial arbetat mycket på kärnkraftsområdet med uranutvinning medan det inom förnyelsebart i dag mest handlar om sol och vind.

”Just nu jobbar vi med att finansiera solcellsparker i USA och tittar på vindkraftsprojekt i Tyskland, Storbritannien och Skandinavien”, berättar Per Wimmer.

För två år sedan skrev han boken ”Wall Street” som gavs ut i Danmark. Med utgångspunkt i den egna erfarenheten från den amerikanska investmentbanken Goldman Sachs under dotcomerans glada dagar och under uppbyggnaden av kreditbubblan beskriver han hur hjulen i finansvärldens kärna snurrade allt snabbare. I det sista kapitlet ger han sin syn på grön energi.

”Den gröna bubblan – hur goda intentioner blev till svindlande spekulation” är titeln på hans nya bok.

I den boken varnar han för en annalkande bubbla lik IT-bubblan, fast inom den gröna energisektorn.

Statliga subventioner till förnyelsebar energi, inte minst i sviterna av finanskrisen

där 16 procent av de statliga stimulanspaketerna eller 430 miljarder dollar gick till gröna stimulansåtgärder, är bränslet som driver oss mot en urspårning menar Per Wimmer.

PÅ BÖRSEN NÄDDE cleantech-sektorn den lägsta nivån på nio år i slutet av juli förra året, eller nästan 80 procent lägre än toppnoteringarna i slutet på november 2007. Nya smållar har kommit i samband med bolag som inte hållit måttet, där den kanske mest uppmärksammade är konkursen i solbolaget Solyndra i slutet av 2011.

Trots en stark återhämtning det senaste året är det långt kvar till toppen. De totala investeringarna i sektorn har växt successivt för att sedan tappa fart efter 2011 då de toppade på 300 miljarder dollar.

Har den gröna bubblan inte redan spruckit?

”När jag började fundera på det här var grön energi fortfarande högt upp på agendan, särskilt på den politiska, och jag trodde att bubbelrisken låg fem sex år fram i tiden. Men när vi höll på att skriva boken kom bubblan plötsligt i kapp oss och började brista”, berättar Per Wimmer.

Men han ser faran som långt ifrån över.

”Det finns fortfarande mängder med artificiellt uppbyggda uppstarter och projekt som behöver livsuppehållande stöd. När det tas bort, för jag är inte så säker på att det finns en politisk vilja att upprätthålla stöden på sikt, så kommer allt att kollapsa. Många av de stora projekten finansieras också genom hög skuldsättning, mellan 70 och 80 procent, vilket gör risknivån än högre.”

Enligt Per Wimmer är inte minst finansindustrin fullt sysselsatt med att bygga upp den gröna bubblan med samma typ av produkter som användes för att pumpa in luft i kreditbubblan, exempelvis kreditswappar (cds:er) som konstrueras för att överföra kreditrisker.

”De stora försäkringsbolagen håller också på att bli alltmer gröna. Ända från toppen. De allokerar mer pengar men framför allt mer risk till sektorn och det ifrågasätts sällan om det är hållbart. Vi måste vara försiktiga så att vi inte springer med huvudet in i väggen och finansierar bolag som inte är

Per Wimmers gröna favoriter ...

som också är kommersiellt hållbara

VATTENKRAFT

”Den älskar vi!”

Den ger energi 24/7 vilket inte är så vanligt när det gäller förnyelsebar energi och den utgör en bra bas. I dag täcks 24 procent av elbehovet genom vattenkraft.

SOLENERGI

”Mycket bra i delar av världen.”

Har till stora delar nått en konkurrenskraftig prisnivå i jämförelse med elnätet, men behöver komma ner ytterligare på andra håll.

Men sol har absolut en chans.

VINDKRAFT

”I vissa delar.”

Om de största turbinerna som i dag står till havs skulle kunna bli landbaserade skulle de kunna bli kommersiellt hållbara. Men ingen vill ha dem där och då behövs subventioner.

ENERGIEFFektivITET

”Den mest självklara.”

.. med de här tror han inte på

TIDVATTEN

VÄGKRAFT

och en rad andra cleantech-idéer som aldrig kommer att tjäna en dollar.

”Det är bättre att låta grundforskningen sköta de galnaste idéerna.”

hållbara.”

Men subventionerna till sektorn är ju på väg ned nu. Minskar inte det risken?

”Jo det är korrekt, men fortfarande finns det massiva subventioner där ute. I Storbritannien kostar det exempelvis 1,25 miljarder pund att bygga 1 megawatt vindkraft. Samtidigt får du 2,5 gånger, eller 3 miljarder pund per megawatt i subventioner.”

Han håller med om att även fossil energi subventioneras men pekar på att i ekvationen mellan vad som stoppas in i form →

”JAG TRODDE ATT BUBBELRISKEN LÅG FEM SEX ÅR FRAM I TIDEN. MEN NÄR VI HÖLL PÅ ATT SKRIVA BOKEN KOM BUBBLAN PLÖTSLIGT I KAPP OSS OCH BÖRJADE BRISTA.”

Per Wimmers sju livsfilosofier:

- Tillåt dig själv att bli inspirerad. Tänk utanför "boxen".
- Följ ditt hjärta och din passion. Ha kul.
- Fokus och genomförande.
- Tidsdisciplin. Var noggrann i din tidsplanering.
- Grupparbete. Summan av delarna är större än delarna var för sig.
- Ta kalkylerade risker. Jobba med risk/belöning.
- Inspirera andra, i synnerhet barn, att leva sina drömmar.

”ÅR 2008 GENOMFÖRDE JAG VÄRLDENS FÖRSTA TANDEMHOPP ÖVER MOUNT EVEREST. JAG HAR BESÖKT ÖVER SEXTIO LÄNDER, DYKT MED HAJAR I FIJI OCH LEVT MED INDIANER I AMAZONAS.”

av pengar och vad som kommer ut i form av energi så ger den fossila energisektorn ett mycket högre utbyte.

Samtidigt som Per Wimmer är oroad över en annalkande grön bubbla ser han ingen risk för en fossilbubbla som allt oftare lyfts fram i debatten av en lång rad aktörer, alltifrån de tyngsta investmentbankerna till den tidigare amerikanske vicepresidenten **Al Gore** som pekar på att det i dag finns värden på 7 000 miljarder dollar av fossila reserver i balansräkningarna hos de multinationella energibolagen som till stora delar inte kommer att kunna realiseras om vi ska ha en chans att överleva här på jorden.

”Det finns inget i dag som hindrar bolagen att ta upp dessa resurser ur marken om de redan har ett tillstånd som kanske gäller fem till tio år framöver. Så jag ser inte att det skulle få någon negativ inverkan på dessa bolags värderingar”, resonerar Per Wimmer.

Att detta helt skulle utesluta möjligheterna att nå tvågradersmålet som världens klimatforskare menar är nödvändigt för att undvika en klimatkatastrof tycks han inte reflektera över.

DAGENS MENINGSSKILJAKTIGHETER TILL trots kunde Al Gore och Per Wimmer blivit kolleger i Vita huset under **Clinton**-eran. Ett långt steg från den lilla danska byn Slagelse där han växte upp med sina föräldrar och sin fem år yngre syster.

Men han tog det i etapper. Redan som sjuttonåring flyttade han till Frankrike där han tog en baccalaureate på rekordtid. Efter två master i juridik, en i London och en i Köpenham, tröttnade han på juridik och bytte till politik. Belgiska Brygge och Collage of Europe blev hans hemvist under några år då han ägnade sig åt att studera europeisk politik för att därefter jobba i Bryssel.

Med en redan välfylld akademisk kappsäck tog Per Wimmer steget över Atlanten till Massachussets och Harvard där

han nu kunde förverkliga en av alla sina drömmar, nämligen att ta en examen från någon av de amerikanska Ivy League-universitetet. Redan före sin fjärde master, denna gång i finansiering och internationella relationer, stod han med två karriärval i handen. Politik versus finans. Vita huset versus Goldman Sachs. Eller helt krasst – politisk karriär versus pengar.

”Det var unikt att bli tillfrågad om en tjänst i Vita huset med tanke på att jag inte är amerikansk medborgare. Samtidigt var Goldman Sachs en av de ledande investmentbankerna omgärdad av stor mystik och spekulationer om att de skulle bli publika. Jag valde den lönsamma vägen och har inte ångrat mig en sekund.”

I dag är Per Wimmer, med sin breda palett av kunskapsområden en regelbunden gäst i BBC:s nyhetspanel. Han vet också att hålla sig väl med medierna och förekommer ofta i såväl brittisk som dansk press, kanske framför allt med tvisten ”den äventyrlige finansmannen”.

Att Wimmer Financial startades på dagen femtio år efter att den ryska satelliten Sputnik 1 sköts ut i rymden är ingen slump. Han är en rymdnörd sedan barnsben. I tretton år har Per Wimmer ruvat på biljetten som ska göra honom till den förste dansken i rymden tillsammans med

Syftet med Wimmer Space:

Att lotsa Per Wimmer genom sina extremäventyr, inklusive att ta sig fram och tillbaka till rymden på ett säkert sätt och slutligen placera den danska flaggan på månen.

Inspirera barn över hela världen att leva sina drömmar och uppmuntra dem att intressera sig för rymden och vetenskapen. Wimmer Space jobbar ihop med Unicef, Hospice Foundation, Ideas Foundation, Sharespace, Global Angels och andra organisationer för att nå detta mål.

Richard Branson på Virgin Galactic. Men som den finansman han är har han garderat sig med två biljetter till. Hos andra aktörer.

”Man vet ju aldrig vem som blir först ut”, säger han och skrattar. ”Men allt pekar nu på att det blir av under de kommande arton månaderna.”

PÅ SAJTEN WIMMER Space vars syfte är att underlätta för Per Wimmer att leva sina drömmar men även att inspirera barn runtom i världen att göra det desamma, står allt att läsa om hans äventyr. Det ultimata målet är att placera en dansk flagga på månen.

Men extremäventyraren Per Wimmer har knappast legat på latsiden under tiden. Han ägnar en femtedel av sin tid till nya äventyr och har redan hamnat i rekordboken.

”År 2008 genomförde jag världens första tandemhopp över Mount Everest. Jag har besökt över sextio länder, åkt skidor på den högsta skidorten i världen, dykt med hajar i Fiji och levt med indianer i Amazonas.”

Ubåtsfärden mot havets botten för att utforska resterna av Titanic har han dock en ”rain-check” på då ryssarna drog tillbaka kontraktet två veckor innan.

Varför gör du allt det här?

”För att livet är till för att levas. Både i mitt yrke och på min fritid gillar jag att leva mina drömmar.”

I syfte att inte bara inspirera världens barn till att göra detsamma utan också möjliggöra det finansiellt involverar han alltid någon frivilligorganisation i sina äventyr. Unicef och Global Angels som i sin tur stödde barnhem i Nepal eller en tävling för att intressera danska skolbarn för rymden där den vinnande klassen fick en resa till London.

Men på Wimmer Financial i Mayfair bedrivs ingen filantropi. Med sin strikt affärsinriktade syn på gröna energi finns det bara en väg att gå.

”Riktigt hållbar grön energi är också kommersiellt hållbar, det är det som är nyckeln”, menar han. ✕